

CYTOLOGIA/DIAGNOSTYKA HPV W PROGRAMIE PROFILAKTYKI RAKA SZYJKI MACICY [1]

Klasyczna cytologia lub badanie molekularne w kierunku wirusa brodawczaka ludzkiego wysokiego ryzyka onkogennego (HPV HR) – to nowe zasady diagnostyki w Programie Profilaktyki Raka Szyjki Macicy. Kobieta może wybrać jedno z tych badań. Program jest skierowany do kobiet w wieku 25-64 lat.

REJESTRACJA NA CYTOLOGIĘ/DIAGNOSTYKĘ HPV

W ?WI?TOKRZYSKIM CENTRUM ONKOLOGII:

609 99 00 33

Wybierz jedno z dwóch badań?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy został poszerzony o diagnostykę molekularną wirusa HPV HR. Obecnie pacjentka ma do wyboru jedno z dwóch rodzajów badania w tym programie:

- cytologię konwencjonalną (dotychczas standardowo stosowaną w profilaktyce raka szyjki macicy)

albo

- badanie molekularne w kierunku zakażenia podtypami wirusa brodawczaka ludzkiego o wysokim ryzyku onkogennym (HPV HR). Dodatkowo u pacjentek z potwierdzonym w badaniu molekularnym zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego wysokiego ryzyka (HPV HR) będzie wykonywana cytologia na podłożu płynnym (z pobranego wcześniej materiału).

Jak wyjaśnia dr n. med. Leszek Smorąg, ginekolog onkolog, kierownik Zakładu Profilaktyki Onkologicznej ?wi?tokrzyskiego Centrum Onkologii, nowe zasady pomogą w wyodrębnieniu grupy wysokiego ryzyka - kobiet zakażonych podtypami wirusa brodawczaka ludzkiego o wysokim ryzyku onkogennym, prowadzącym do rozwoju raka szyjki macicy - i monitorowaniu jej.

Co nam mówi cytologia?

Regularnie (co 3 lata) wykonywana cytologia, polegająca na pobraniu wymazu z szyjki macicy i mikroskopowej ocenie komórek nabłonka człowieka pochwowej szyjki macicy, pozwala na wczesne wykrycie zmian przednowotworowych w czasie kiedy kobieta nie ma żadnych niepokojących objawów.

Co nam mówi diagnostyka HPV HR?

Badanie molekularne (pobierane w taki sam sposób jak cytologia) HPV HR, wprowadzane w wielu krajach zamiast lub oprócz badania cytologicznego, wskazuje na:

- Wynik dodatni, czyli wykrycie zakażenia wirusem HPV HR, ?wiadczy o podwyższonym ryzyku powstania stanów przednowotworowych i raka szyjki macicy w przyszłości lub wskazuje na ich obecność, nie jest jednak równoznaczny z diagnozą choroby. W tym przypadku z pobranego wcześniej od pacjentki materiału będzie wykonane dodatkowo badanie cytologiczne (cytologia na podłożu płynnym). Jeśli wynik cytologii będzie prawidłowy, lekarz zaleci pacjentce ponowne badanie profilaktyczne po upływie 12 miesięcy. Jeśli w badaniu cytologicznym zostaną stwierdzone zmiany o charakterze dysplastycznym, lekarz skieruje

pacjentka na dalszą diagnostykę, tj. badanie kolposkopowe lub badanie kolposkopowe z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. W przypadku rozpoznania raka szyjki macicy lub innego schorzenia – pacjentka zostanie skierowana do leczenia specjalistycznego lub na dalszą diagnostykę.

- Ujemny wynik badania HPV HR oznacza, że w badaniu molekularnym nie stwierdzono zakażenia wirusem HPV o wysokim ryzyku onkogenym. Pacjentka powinna wykonać kolejne badanie za 5 lat.

Jak rozumieć wyniki badań?

- Jeśli pacjentka wybierze badanie cytologiczne, otrzyma wynik informujący ją o tym, czy materiały do badania zostały pobrane prawidłowo oraz, czy w pobranych komórkach stwierdzono zmiany dysplastyczne (przednowotworowe) lub nowotworowe.
- Jeśli pacjentka wybierze badanie molekularne w kierunku HPV HR, otrzyma wynik badania informujący, czy w pobranym materiale stwierdzono obecność podtypów wirusa HPV o wysokim potencjale onkogenym, prowadzącym do rozwoju raka szyjki macicy. Nie będzie w nim oceny cytologicznej komórek nabłonka szyjki macicy, bo nie jest to przedmiotem badania.

- Wchodzimy w nową erę profilaktyki. Test molekularny w kierunku HPV HR wyprzedza badanie cytologiczne – tłumaczy dr Leszek Smorąg. - Do tej pory badaliśmy, czy wirus wywołuje zmiany w komórkach i te zmiany dają efekt w postaci nieprawidłowej cytologii. Natomiast w tej chwili badamy, czy kobieta jest zakażona wirusem HPV, czyli wyodrębniamy grupę pacjentek podwyższonego ryzyka, u których nieprawidłowa cytologia może dopiero wystąpić lub nie. Skuteczność testu w kierunku wirusa HPV jest bardzo wysoka. Jeśli rozpoznamy zmianę na etapie zakażenia wirusem HPV, jest ona w stu procentach wyleczalna.

Jak się przygotować do badania

- wykonuj cytologię/diagnostykę HPV najwcześniej 4 dni po zakończeniu miesiączki i nie później niż 4 dni przed rozpoczęciem następnej
- na 4 dni przed badaniem nie stosuj leków dopochwowych, tamponów, ani irygacji (pukania pochwy)
- co najmniej na 48 godzin przed badaniem nie odbywaj stosunków płciowych
- na 48 godzin przed cytologię/diagnostykę HPV nie poddawaj się badaniu ginekologicznemu ani pobieraniu posiewów, wymazów z kanału szyjki macicy
- w przypadku wystąpienia stanu zapalnego narządu rodniczego (zwróć uwagę na to np. upławy), wykonaj badanie po wyleczeniu się.

Gdzie wykonać badanie?

Z Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy według nowych zasad można skorzystać we wszystkich poradniach ginekologiczno-położniczych oraz przychodniach POZ mających podpisaną umowę z NFZ na realizację tego programu. Więtokrzyskie Centrum Onkologii w latach 2021-2022 brało udział w pilotażu badań HPV - DNA prowadzonym przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. ?CO dysponuje własnym Zakładem Patologii Nowotworów, posiadającym akredytację Ministra Zdrowia w zakresie diagnostyki patomorfologicznej, licencję Polskiego Towarzystwa Patologów, oraz III, najwyższy stopień referencyjności.

Rak szyjki macicy – podstawny nowotwór

Rak szyjki macicy rozwija się wiele lat, bez widocznych objawów. W momencie gdy pojawiają się objawy, takie jak: nieregularne krwawienia z dróg rodnych, krwawienia po stosunku, krwiste upławy, bóle podbrzusza, choroba jest już w zaawansowanym stadium.

Ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy zwiększają:

- infekcja wirusem HPV
- wczesne rozpoczęcie współżycia płciowego, duża liczba partnerów seksualnych
- liczne ciąża i porody, szczególnie w młodym wieku
- przewlekłe stany zapalne pochwy
- wieloletnie stosowanie hormonalnych środków antykoncepcyjnych
- niski status socjoekonomiczny, niewłaściwa dieta, niski poziom higieny osobistej
- palenie papierosów.

Dla pacjenta

J?zyk Polski

Source

URL: <https://onkol.kielce.pl/pl/dla-pacjenta/cytologiadiagnostyka-hpv-w-programie-profilaktyki-raka-szyjki-macicy>

Links

[1] <https://onkol.kielce.pl/pl/dla-pacjenta/cytologiadiagnostyka-hpv-w-programie-profilaktyki-raka-szyjki-macicy>